

Haurum d. 31.03.23

Att.:

Benedikte Lyshøj

Hedensted kommune.

Vedr. Sagsnr. 02.34.00-P19-72-23

Kære Lola

Tak for din interesse og spørgsmål vedrørende vores aftægtsbolig til Møllehave 6, Klejs Vestermark.

I forhold til dine spørgsmål og kommentarer undrer vi os midlertidig over, at matriklen og stuehuset på Møllehave 6, defineres som et mindre husmandssted fra 1800 tallet.

- *Definition af husmandssted: "Husmænd befinder sig mellem, bønder og tjenestekarle. Der findes husmænd både med og uden jord. Husmandsbrug med jord har som regel indebåret ejendoms- eller brugsret til driftsenheder på max. 20 tønderland (**20 tønder land = 11 hektar**). (Husmænd – Danmarks historien.dk)*
- *Du skriver "for at tilgodese mange små nytilkomne (jordløse) huse med lodder i udmarken, blev området inddelt i lange smalle strimler og blokke."*
- *"De store gårde og godser havde den bedste jord, og husmandsstederne den ringeste, hvor der krævede mere arbejde og mere gødning."*
- *"...Resultatet af landbrugsomlægningen efter 1800 tallet blev en vækst i husmænd med jord i form af små jordlodder, så store at de kunne overleve, men også så små at man for at klare sig måtte tage arbejde som daglejere på de større bondebrug og på godserne" (Husmænd- Danmarks Historien Aarhus universitet).*
- *Staldbygning og stuehus på husmandsbrug opført i slutningen af 1800 tallet vil være bygget i forlængelse af hinanden (Husmænd-Danmarkshistorien.dk)*
- *Du skriver "at husmandsstederne ligger placeret langs markveje og biveje."*

Jorden tilhørende Møllehave 6:

- Møllehave 6 har et Jord tilliggende på 44 hektar (**svarende til 80 tønder land**) – heraf er største delen placeret i et stort firkantet stykke rundt om gården – dvs. at der er 4 gange så meget jord som det maximale for et husmandsbrug.
- Jorden tilhørende Møllehave 6 – har bonitet 6-7 (som er noget af det bedste landbrugsjord man kan få).

Husmandssted vs. gård:

- Ud fra størrelse, og det arkitektoniske udtryk af eksisterende stuehus, det faktum at Møllehave 6, er en 4 længet gård – samt vidensdeling fra tidligere ejer omkring stedets historie (slægtsgård), konkludere vi, at stedets beboere gennem tiden har kunnet ernære sig udelukkende ved drift af eget landbrug, og at der desuden har haft behov for uden fra kommende hjælp til gårdens drift.
- Møllehave 6 – ligger ikke langs en markvej eller bivej – men forenden af en grusvej.

Beboelse, bebyggelse:

- Du skriver, *” at kulturmiljøets bærende element ligger i bebyggelsens placering, og i bygningens udformning og materialevalg, som små landbrug husmandssteder ” – at de ældste gårde i området er i bindingsværk, men de fleste i grundmur – med stråtag eller teglsten.”*

Vi stiller os undrende og kritiske overfor, den ovenfor beskrevne byggestil i Kulturmiljø området nr. 10 Klejs Vestermark, da der i nævnte kulturmiljø område er flere andre beboelser og ejendomme som afviger markant fra den beskrevne byggestil.

- Her kan bl.a. nævnes, at fire af de nærmeste naboer til Møllehave 6, er henholdsvis **et bjælkehus** (beliggende øst for Møllehave) og et **hus som er bygget i gasbeton med sort eternitplade tag** (ligger nord for Møllehave), (syd for Møllehave) ligger der et nyere opført stuehus med **halvvalmede gavle, Kvist og sorte tagsten** og sydøst for Møllehave ligger der **en ejendom med sort tagsten og halvvalmede gavle**.
- Flere huse (for ikke at sige de fleste) inden for kultur miljøområdet har ikke teglsten eller stråtag, men sorte eternitplader, og er ej heller opført i røde mursten, eller bindingsværk.
- Stuehuset på Møllehave 6, er vandskuret og malet hvidt.

Aftægts boligens placering:

- Du skriver, *”at landskabets er karakteriseret ved dets åbne karakter med de lange kig hele vejen rundt.”*

Aftægtsboligen er ikke højere end eksisterende Stuehus og vil ikke komme til at indvirke på områdets åbne vider, da aftægtsboligen holder sig indenfor eksisterende lovkrav og rammer i bl.a. forhold til højde og samlet bebygget areal.

Ved at placere aftægtsboligen på nuværende placering, er det muligt at bevare eksisterende Stuehus med dertil hørende gårdsplads og 3 længer i kulturmiljøet Klejs Vestermark.

Med venlig hilsen

Kim Rasmussen &

Tina Bohus